

Publiekrechtelijke toestemmingen en de UAV-GC 2005

Een praktische toelichting

mr. J.J. Karens
mr. A.Z.R. Koning

Eerste druk

's-Gravenhage - 2017

1^e druk
ISBN 978-94-6315-024-8
NUR 822

© 2017, Stichting Instituut voor Bouwrecht, 's-Gravenhage

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeverij. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h tot en met 16m Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 27 november 2002, Stb. 2002, 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken dient men zich tot de Stichting Instituut voor Bouwrecht te wenden.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Voorwoord

De rolverdeling onder de UAV-GC 2005 is, zoals bekend, een geheel andere dan onder de UAV 2012. Taken die traditioneel bij de opdrachtgever lagen, zijn nu taken van de opdrachtnemer. Dit heeft o.a. consequenties voor de werkzaamheden op het gebied van de vergunningen die in het kader van een project verkregen moeten worden.

Dat maakt dat de opdrachtnemer niet alleen als nieuwe taak heeft het ontwerpen van een bouwwerk (en eventueel het onderhoud ervan), maar ook dat hij veel meer kennis dient te hebben van het publiekrechtelijke traject dat een project doorloopt. De opdrachtnemer moet in dat verband weten om welke vergunningen het gaat, wanneer deze moeten worden aangevraagd en verkregen en wat hij nog van de opdrachtgever mag verwachten op dat gebied, om maar enkele voorbeelden te geven.

Om de praktijk daarbij te helpen, heeft het Instituut voor Bouwrecht het initiatief genomen om het publiekrechtelijke kader rond UAV-GC 2005 projecten inzichtelijker te maken. De publiekrechtelijke terminologie is uitgelegd, het systeem van de regeling van de vergunningen in de UAV-GC 2005 is in kaart gebracht en vervolgens wordt de lezer geleid door het woud van vergunningen waarbij steeds weer volgens hetzelfde stramien wordt aangegeven wanneer wat waar moet gebeuren. Aan de hand van fictieve voorbeelden wordt tot slot nog een heel praktische toepassing van wat in de voorgaande pagina's aan de orde is geweest, gegeven.

Met deze publicatie staat de praktijk er niet alleen voor. Het boek is een mooi naslagwerk enerzijds en anderzijds wordt wie in de praktijk met vergunningen etc. moet werken figuurlijk bij de hand genomen en kan men goed geïnformeerd de vragen die er leven op dit gebied beantwoorden.

Net zoals de *Praktische toelichting op de UAV-GC 2005* is deze publicatie erop gericht om de praktijk van diegenen die werken met de UAV-GC 2005 (opdrachtgevers, opdrachtnemers en adviseurs) van dienst te zijn. Ik hoop en vertrouw er op dat het Instituut voor Bouwrecht hierin is geslaagd.

Een laatste woord is gericht aan de begeleidingscommissie, die veel nuttige input heeft geleverd en aan de Stichting Fonds Collectieve Kennis-CT, van welke stichting een financiële bijdragen is ontvangen, die deze publicatie mede mogelijk maakte.

Prof. mr. dr. M.A.B. Chao-Duivis
directeur van het Instituut voor Bouwrecht

Inhoudsopgave

Voorwoord	v

Hoofdstuk 1 Inleiding/leeswijzer

1.1 Problematiek	1
1.2 Doel en opzet van het boek	1
1.3 Doelgroep	3
1.4 Aanpak en Klankbordgroep	3
1.5 De leden van de klankbordgroep waren	4
1.6 Belangrijk woord vooraf	4

Hoofdstuk 2 Toelichting op systeem van artikel 6 MBO, in het bijzonder inzake vergunningen en Hoofdstuk 5 UAV-GC 2005

2.1 Inleiding	7
2.2 De UAV-GC 2005: algemeen	7
2.3 De verdeling van verantwoordelijkheid inzake vergunningen	8
2.3.1 Vergelijking UAV-GC 2005 vergunningen begrip en wettelijke begrip	8
2.3.2 Wat zegt de UAV-GC 2005 over de verdeling van het verkrijgen van vergunningen?	11
2.4 Inleiding: verplichtingen van de opdrachtgever (par. 9)	12
2.4.1 Wat houdt de regeling in?	13
2.4.2 Niet-nakoming (par. 9 lid 3)	14
2.4.3 Omvang schadevergoeding (par. 9 lid 4)	14
2.4.4 Wijziging of opzegging (par. 9 lid 5)	15
2.4.5 Uitblijven mededeling opdrachtgever (par. 9 lid 6)	15
2.4.6 Vergoeding voor de opdrachtnemer I (par. 9 lid 7)	16
2.4.7 Wel sprake van een toerekenbare tekortkoming: winstvergoeding (par. 9 lid 7 jo. lid 4)	17
2.4.8 Niet verlenen vergunningen e.d. toe te rekenen aan opdrachtnemer (par. 9 lid 8)	17
2.4.9 Vernietiging, intrekking, schorsing of strengere voorwaarden van de vergunningen e.d. (par. 9 lid 9)	18
2.4.10 Vergunningen e.d. zijn niet/niet tijdig verleend, opdrachtgever schiet tekort in de nakoming: acties par. 9 lid 3	20
2.5 Verplichtingen van de opdrachtnemer (par. 10)	20
2.5.1 Algemeen	20
2.5.2 Verplichtingen van de opdrachtnemer inzake vergunningen e.d. voor opzet en gebruik van het werk (par. 10 lid 1)	24

2.5.3	Verplichting opdrachtnemer voor overige vergunningen (par. 10 lid 2)	26
2.5.4	De vergunningen e.d. nodig voor gebruik van het werk (par. 10 lid 3)	27
2.5.5	Tekortschieten opdrachtnemer (par. 10 lid 4)	27
2.5.6	Ontbinding en schadevergoeding bij tekortschieten opdrachtnemer (par. 10 lid 5)	28
2.5.7	Vergunningen niet tijdig verleend (par. 10 lid 6)	28
2.5.8	Mededeling keuze van de opdrachtgever blijft uit (par. 10 lid 7)	29
2.5.9	Schadevergoeding (par. 10 lid 8)	29
2.5.10	Vernietiging, intrekking, schorsing van of strengere voorwaarden verbonden aan een vergunning (par. 10 lid 9)	30
2.5.11	Acties opdrachtgever bij niet/niet tijdig verlenen vergunning	30
2.6	Wettelijke voorschriften en beschikkingen (par. 11)	31
2.6.1	Uitgangspunt: voorschriften en beschikkingen voor rekening van de opdrachtnemer (par. 11 lid 1)	31
2.6.2	Voorschriften van bijzondere aard (par. 11 lid 2)	31
2.6.3	Voorschriften en beschikkingen voor rekening van de opdrachtgever (par. 11 lid 3)	32
2.6.4	Vrijwaring	32
2.7	Veiligheid en gezondheid (par. 12)	32
2.7.1	Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor orde, veiligheid en gezondheid (par. 12 lid 1)	33
2.7.2	Beschikken over veiligheidssysteem (par. 12 lid 2)	34
2.7.3	V&G plan voorleggen ter acceptatie (par. 12 lid 3 en lid 4)	34
2.7.4	Relevante documenten bij V&G-plan voegen (par. 12 lid 5)	35
2.8	Bodemverontreiniging en bodemschatten (par. 13)	35
2.8.1	Tijdens uitvoering werkzaamheden aangetroffen verontreiniging (par. 13 leden 4, 5 en 6)	36

Hoofdstuk 3 Publiekrechtelijke plannen, besluiten, toestemmingen en normen

3.1	Inleiding	39
3.2	Overzicht	39
3.3	Bestemmingsplan, milieueffectrapport en besluitvorming over infrastructuur	42
3.3.1	Inleiding; projecten op gemeentelijk, provinciaal en op rijksniveau	42
3.3.2	Het bestemmingsplan en de afwijking daarvan	42
3.3.3	Bestemmingsplan herzien	45
3.3.4	Waarom moet een bestemmingsplan of een planologische afwijkingvergunning inhoudelijk voldoen?	45
3.3.5	Milieueffectrapport	49

3.4	Publiekrechtelijk toestemmingen en normen per activiteit	56
3.4.1	Inleiding	56
3.4.2	Vergunningaanvraag	60
3.4.3	Omgevingsvergunning voor de activiteit kappen bomen/ houtopstand	65
3.4.4	Omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen	68
3.4.5	Omgevingsvergunning voor planologisch strijdig gebruik (afwijken bestemmingsplan)	74
3.4.6	Omgevingsvergunning slopen of sloopmelding	79
3.4.7	Omgevingsvergunning voor verstoren monument	82
3.4.8	Splitsingsvergunning en samenvoegingsvergunning	85
3.4.9	Watervergunning	86
3.4.10	Omgevingsvergunning milieu	90
3.4.11	Omgevingsvergunning beperkte milieutoets	95
3.4.12	Vergunning op grond van de Wet natuurbescherming	95
3.4.13	Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden geen bouwwerk zijnde	100
3.4.14	Omgevingsvergunning voor reclame-uitingen	102
3.4.15	Omgevingsvergunning brandveilig gebruik	102
3.4.16	Geluid: toestemming hogere grenswaarden	105
3.4.17	Externe Veiligheid	107
3.4.18	Wanneer speelt externe veiligheid een rol bij de omgevingsvergunning?	107
3.4.19	Luchtkwaliteit	108
3.4.20	Bodem	108
3.4.21	Vergunning op grond van de Ontgrondingenwet	114
3.4.22	Tijdelijke depots voor grondwerkzaamheden	115
3.5	Inwerkingtreding van het besluit en rechtsbescherming	116

Hoofdstuk 4 Voorbeelden hoe vergunningen mogelijk te verdelen over opdrachtgever en opdrachtnemer

4.1	Inleiding	127
4.1.1	Algemeen	127
4.1.2	Noodzaak herzien van het bestemmingsplan	128
4.1.3	Bestemmingsplan en afwijkmogelijkheden	129
4.2	Scenario 1: een gemeentelijke rotonde nabij een natuurgebied	130
4.2.1	Verdeling van de vergunningen: wat is goed voor het project?	132
4.2.2	Kan er nog bezwaar gemaakt worden door derden? En wat betekent dat voor het tijdpad?	133
4.2.3	Wat betekent de verdeling in termen van par. 10 UAV-GC 2005?	134
4.2.4	De algemene verplichtingen van de opdrachtnemer betreffende de vergunningen zijn beschreven in par. 11 UAV-GC 2005	135

4.3	Scenario 2: bouw van een ziekenhuis met koude/warmteopslag nabij industriezone	135
4.3.1	Welke vergunningen komen in beeld?	136
4.3.2	Verdeling volgens de UAV-GC 2005 mogelijk?	139
4.3.3	Kan er nog bezwaar gemaakt worden door derden? En wat betekent dat voor het tijdpad?	140
4.3.4	Wat betekent de verdeling in termen van par. 11 UAV-GC 2005?	141
4.3.5	De algemene verplichtingen van de opdrachtnemer betreffende de vergunningen zijn beschreven in par. 11	141
4.4	Scenario 3: Herstructurering van een oude fabriekshal tot zorgwoningen	141
4.4.1	Mogelijke verdeling van verantwoordelijkheden ten aanzien van vergunning	142
4.4.2	Kunnen derden nog bezwaar maken?	144
4.5	Aanbevelingen	144

Bijlage 1 Begrippen publiekrecht

Inleiding	147
Alfabetische lijst	147
Aanvraag vergunning/ontheffing	147
Aanvrager	147
Algemene beginselen van behoorlijk bestuur (abbb)	148
Beheersverordening	150
Belangenafweging	150
Belanghebbende	150
Beleidsregel	151
Beschikking	151
Besluit	152
Besluit van algemene strekking	152
Besluitvormingsprocedure	152
Bestemmingsplan	152
Bestemmingsplan verbrede reikwijdte	153
Bestemmingsplan-plus	153
Bestuurlijke boete	153
Bestuurlijke lus	154
Bestuursorgaan	154
Bevoegd gezag	155
Bevoegdheid	155
Bouwwerk	155
Compenseren	156
Coördinatie	156
Deelvergunning en gedeeltelijke vergunning (omgevingsvergunning)	157
<i>Deelvergunning</i>	157
<i>Gedeeltelijke vergunning</i>	158

Delegatie	159
Economisch delict	159
Experiment/ innovatief project	160
Fysieke leefomgeving	160
Gefaseerde omgevingsvergunning	160
Globaal bestemmingsplan	161
Goede ruimtelijke onderbouwing	161
Goede ruimtelijke ordening	163
Handhaving	163
Herroepelijke/onherroepelijke vergunning	164
Inpassingsplan	164
Inrichting	164
Keur	165
Last onder bestuursdwang	165
Last onder dwangsom	165
Leges	165
Legger (Waterschap)	166
Mandaat	166
Melding	166
Milieueffectrapportage	166
Omgevingsvergunning	168
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM)	168
Onderzoeksplicht	169
Onlosmakelijke samenhang	169
Onrechtmatig besluit	170
Ontheffing	170
Ontwikkelingsgebied	170
Ontwikkelruimte/milieugebruiksruimte	171
Overdracht vergunning	171
Persoonsgebonden vergunning	171
Reactieve aanwijzing	172
Rechtsbescherming	172
<i>Bezwaar</i>	172
<i>Beroep</i>	173
<i>Hoger beroep</i>	173
<i>Beroep in twee instanties</i>	174
<i>Eén instantie: Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State</i>	175
Van rechtswege verleende vergunning	176
Relativiteitsvereiste	177
Schorsende werking	177
Structuurvisie	177
Termijnen en inwerkingtreding besluit	178
Tracébesluit	178
Uitspraak (bestuursrechter)	179
Verordening	180

Volmacht	181
Voorschrift vergunning of ontheffing	181
Vrijstelling	181
Wabo	181
Watervergunning	181
Welstandstoezicht	182
Wijziging van ondergeschikte aard	182
Wijzigingsplan	182
Zaaksgebonden vergunning	183
Bijlage 2	
Schema's	185